

**Sprawozdanie końcowe z realizacji projektów w 2016 r.
w ramach Rządowego programu na lata 2014-2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”
(dalej: Program)**

Województwo warmińsko-mazurskie

1. Opinia o nasileniu problemów i zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży wyszczególnionych w części II Programu, w świetle wyników dostępnych badań na obszarze województwa.

Opinia Wojewódzkiego Zespołu Koordynującego realizację zadań w ramach Rządowego programu na lata 2014-2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła” nt. nasilenia się problemów i zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego w kontekście celu głównego i celów szczegółowych Programu została sporządzona na posiedzeniu Zespołu 16 grudnia 2015 r. Opinię sporządzono na podstawie ogólnie dostępnych badań, opracowań i analiz oraz danych otrzymanych z Wydziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie, Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, Kuratorium Oświaty w Olsztynie oraz z sądów rejonowych województwa. Zespół dysponował danymi za lata 2014, 2013 oraz w odniesieniu do roku 2015 danymi z okresu od 1.01.2015 do 31.10.2015 r.

1. Problemy związane z używaniem narkotyków i substancji psychoaktywnych przez młodzież (dopalaczy)

Używanie środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież wciąż stanowi duży problem społeczny. O ile od kilku lat następuje spadek liczby ujawnionych nieletnich pod wpływem alkoholu, o tyle liczba nieletnich pod wpływem środków odurzających z roku na rok wzrasta. W okresie od stycznia do października 2015 r. policjanci ujawnili 34 przypadki, w których nieletni byli pod wpływem narkotyków. W okresie od stycznia do października 2015 r. 37 nieletnich popełniło 39 czynów karalnych wyczerpujących znamiona przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Do najczęściej popełnianych przez nieletnich czynów karalnych będących przestępstwami w myśl ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii należą czyny z art. 62 tj. posiadanie narkotyków.

Dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie z 2015 r. wskazują na nasilenie się zjawiska zażywania dopalaczy przez młodzież. W okresie od 01.10.2012 r. do 13.11.2015 r. Wydział Zdrowia Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego zgłosił Warmińsko-Mazurskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu łącznie 465 przypadków zatruc substancjami niewiadomego pochodzenia i tzw. dopalaczami (2015 r.- 236 osób). Najczęściej zatrucia dotyczyły grupy wiekowej w przedziale powyżej 25 lat i 16-17 lat. W 2015 r. odnotowano dwa zgony po zażyciu tzw. dopalaczy.

W związku z tym, w opinii Zespołu Koordynującego istnieje realna potrzeba podniesienia poziomu wiedzy na temat nowych trendów w zakresie substancji psychoaktywnych, która wzmocni kompetencje osób mających wpływ na wychowanie młodzieży. Grupy zagrożone bowiem wymagają szczególnych oddziaływań profilaktycznych prowadzących do zmiany stylu życia i zaprzestania używania narkotyków, w szczególności działań zwiększających wiedzę na temat skutków używania środków odurzających, substancji psychotropowych i środków zastępczych, kształtujących przekonania normatywne i postawy prozdrowotne, a także zmniejszających deficyt umiejętności psychospołecznych.

2. Picie alkoholu

W badaniach nt. niepożądanых zachowań alkoholizm, obok wielu innych zjawisk

patologicznych wskazywany jest jako wciąż ogromny problem społeczny. Niczym nieograniczony dostęp do alkoholu powoduje, że sięgają po niego również młodzi ludzie. Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego na przełomie lat 2012-2014 notowany jest spadek ujawnionych nieletnich będących pod wpływem alkoholu. W 2015 roku (od stycznia do października) policjanci ujawnili 526 nieletnich pod wpływem alkoholu. W okresie od stycznia do października 2015 r. stwierdzono popełnienie 4 przestępstw z art. 208 kk tj. rozpijanie małoletniego.

3. Palenie papierosów

Kolejnym istotnym problemem jest zjawisko palenia papierosów przez osoby nieletnie. Z informacji Komendy Powiatowej Policji w Braniewie wynika, że zjawisko nikotynizmu wśród nieletnich jest dużym problemem, co generowane jest nielegalnym handlem wyrobami tytoniowymi bez polskich znaków skarbowych akcyzy, w związku z przygranicznym położeniem powiatu. Dzieci i młodzież ujawniana była głównie przez pedagogów szkolnych oraz patrolujących miasto policjantów. Podejmowane kontrole prewencyjne nie przyczyniły się do ograniczenia zjawiska, a jedynie do czasowego zaniechania palenia w kontrolowanych miejscach.

4. Agresja i przemoc w szkole

W okresie od stycznia do października 2015 r. na terenie szkół województwa warmińsko-mazurskiego popełniono 169 przestępstw, z czego w szkołach podstawowych (46), gimnazjach (95), szkołach ponadgimnazjalnych (27).

Do najczęściej popełnianych przestępstw należą: znieważenie funkcjonariusza publicznego (25), uszczerbek na zdrowiu (23), kradzież rzeczy (23), rozboje (23), uszkodzenie rzeczy (16).

W roku szkolnym 2014/2015 pracownicy Kuratorium Oświaty w Olsztynie przeprowadzili 164 kontrole doraźne. Z przeprowadzanych kontroli wynika, że najczęstszym tematem kontroli doraźnych były sprawy dotyczące: przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia (13), zapewnienia uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki (89), stosowania przemocy słownej i/lub fizycznej (5).

Efektywne działania, szczególnie w obrębie celu pierwszego Programu „Bezpieczna i przyjazna szkoła”, dają szansę na poprawę klimatu społecznego w szkołach, który jak wskazują badania – jest znaczącym czynnikiem wpływającym na występowanie agresji i przemocy, a także czynnikiem chroniącym przed jej występowaniem. Szkoły ze złą atmosferą są podatnym gruntem dla rozwoju przemocy, natomiast szkoły z dobrą atmosferą skutecznie się przed nią bronią. Zatem praca nad zintegrowaniem uczniów i stworzeniem im przyjaznego środowiska do codziennego szkolnego funkcjonowania, jak również zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki, powinny być jednymi z ważniejszych standardów pracy we współczesnej szkole.

5. Cyberprzemoc

Nowym a zarazem niekorzystnym pod względem wychowawczym zjawiskiem jest „cyberprzemoc”. W okresie od stycznia do października 2015r. nieletni byli sprawcami 4 czynów karalnych wyczerpujących znamiona przestępstwa, popełnionych przy użyciu sieci komputerowej np. Internetu: 1 przestępstwo z art.190 §1 tj. groźba karalna, 1 przestępstwo z art.268 § 2 tj. tj. niszczenie, uszkodzenie, usuwanie, zmienianie lub utrudnianie dostępu do danych informatycznych znajdujących się na informatycznym nośniku danych, nie posiadając do tego uprawnień, 1 przestępstwo z art.268a §1 tj. niszczenie, uszkodzenie, usuwanie, zmienianie lub utrudnianie dostępu do danych informatycznych nie posiadając do tego uprawnień, 1 przestępstwo z art.286§1 tj. doprowadzenie innej osoby do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem. W województwie warmińsko-mazurskim przy użyciu Internetu popełniono 10 przestępstw, w których osobami pokrzywdzonymi były osoby małoletnie, a mianowicie: 2 przestępstwa z art.190§1 tj. groźba karalna, 1 przestępstwo z art.190a §1kk tj. uporczywe nękanie, 2 przestępstwa z art.200§2 kk – prezentowanie małoletniemu do lat 15 wykonywanie

czynności seksualnych, 1 przestępstwo z art. 200a kk tj. uwodzenie dzieci przez Internet, 1 przestępstwo z art. 202§3 tj. rozpowszechnianie treści pornograficznych z udziałem małoletniego, 1 przestępstwo z art. 202§4 kk- produkowanie, posiadanie, prezentowanie, utrwalanie treści pornograficznych z udziałem małoletnich poniżej 15 lat, 2 przestępstwa z art. 286§1 tj. doprowadzenie innej osoby do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem.

Wobec powyższego za istotne należy uznać zapewnienie uczniom bezpieczeństwa w sieci i edukowanie w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu.

6. Przemoc w rodzinie

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r. ogólna liczba wypełnionych na terenie całego województwa formularzy „Niebieska Karta – A” wyniosła 5991, z czego 1455 dotyczyło kolejnych przypadków przemocy w danej rodzinie w trakcie trwającej procedury. W 4536 przypadkach wypełnienie przez funkcjonariuszy formularzy rozpoczynało procedurę po raz pierwszy. Ogólna liczba formularzy „Niebieskich Kart” znacznie wzrosła w porównaniu z latami 2011-2013. W 2014 r. niepokojąco w porównaniu do 2013 roku wzrosła liczba osób nieletnich, które dopuściły się stosowania przemocy wobec członków swojej rodziny. Zachowań przemocowych ze strony najbliższych doświadczyło 2231 osób małoletnich. W 2014 roku odnotowano prawie siedmiokrotny wzrost liczby zatrzymanych w związku z przemocą w rodzinie. W okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 października 2015r. warmińsko-mazurscy policjanci wypełnili 4977 formularzy „Niebieska Karta-A”. Osób wobec, których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie było 6908, z tego kobiet-4394. Osób wobec, których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie było 4999. W związku z powyższym istnieje realna potrzeba uwzględnienia tematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie w działalności szkoły i placówki.

7. Zachowania żywieniowe i zaburzenia odżywiania - nadwaga i otyłość

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy m.in. kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne warunków żywienia zbiorowego. Żywność nie jest objęte przepisami prawnymi określającymi wymagania dotyczące żywienia dzieci. Aktualne normy żywienia Instytutu Żywności i Żywienia w Warszawie nie stanowią dokumentu obligatoryjnego i nie służą do postępowania administracyjnego, mogą jedynie wytyczać kierunki działań w celu monitorowania postępów w zakresie żywienia. Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego nie zbierane są dane dotyczące problemów związanych z nieprawidłowym żywieniem i zaburzeniami odżywiania. Nie oznacza to, że problem nadwagi i otyłości nie dotyczy dzieci i młodzieży z województwa. Według wydanego w 2012 r. międzynarodowego raportu z badań HBSC, odsetek młodzieży z nadwagą jest w Polsce wyższy niż w większości krajów europejskich (16,4%). Szczególnie wysokie odsetki notowane są w młodszych grupach wiekowych. Niemal co czwarty jedenastolatek, co piąty trzynastolatek i co siódmy piętnastolatek ma nadwagę i tendencja ta systematycznie wzrasta. W ciągu ostatniej dekady, liczba dzieci z nadwagą uległa podwojeniu, a wady postawy u dzieci w wieku 6-7 lat dotyczą ponad 60% populacji. Jak wynika z wieloletnich badań prof. R. Trzeźniowskiego, dr J. Dobosza i prof. R. Przewędy, pomimo możliwego do zaobserwowania trendu w zwiększaniu wysokości ciała, poziom sprawności oraz wydolności fizycznej młodych ludzi systematycznie ulega pogorszeniu.

8. Aktywność fizyczna

Jednym z elementów wpływających na stopień aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży szkolnej jest infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, jaką dysponują szkoły. Pod koniec roku 2014 Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa warmińsko-mazurskiego odniosła się do sytuacji w zakresie zapewnienia warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach. Z przeprowadzonej analizy wynika, że na 632 skontrolowane szkoły wszystkich typów, jeszcze w 61 nie ma warunków lokalizacyjnych do prowadzenia wychowania

	<p>fizycznego, a w 72 szkołach - mimo posiadanej infrastruktury - wychowanie fizyczne przeprowadza się także na korytarzach szkolnych. Zdarzają się również szkoły gdzie, mimo posiadanej bazy istnieje konieczność organizowania lekcji w-f na zewnątrz. Ponadto w toku podsumowania stwierdzono, że: 96 szkół korzysta z sal gimnastycznych innych placówek lub innych hal sportowych, 31 szkół organizuje zajęcia wychowania fizycznego na siłowniach oraz w klubach fitness, uczniowie 122 szkół odbywają zajęcia wychowania fizycznego na basenach, 70 szkół organizuje zajęcia ruchowe na boiskach zewnętrznych bądź stadionach sportowych.</p> <p>..... (tekst nie dłuższy niż 1500 znaków ze spacjami)</p>	
2.	Priorytetowe zadania w 2016 r.: 23	dane liczbowe
3.	Data ogłoszenia konkursu/ów:	I. 30-06-2016; II.19-08-2016
	Data składania ofert:	I.22-07-2016; II.09-09-2016
	Data rozstrzygnięcia konkursów:	I.19-08-2016; II. 28-09-2016
4.	<p>Temat konkursu: Otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych w ramach Rządowego programu na lata 2014–2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”</p> <p>Cele konkursu/ów: Celem konkursów było wyłonienie najkorzystniejszych ofert podmiotów, które będą zawierały priorytetowe zadania rekomendowane do realizacji w 2016 r. na terenie województwa warmińsko-mazurskiego i w oparciu o przeprowadzoną diagnozę w zakresie szeroko rozumianego bezpieczeństwa w szkole i/lub placówce zaplanują projekty edukacyjne w zakresie działań na rzecz realizacji celu głównego programu: „zwiększenia skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkołach i placówkach”.</p> <p>Wysokość środków finansowych na realizację zadania/ń publicznego/ych: 1. 206 492,00 zł 2. 194 412,00 zł</p>	
5.	Liczba projektów wybranych do realizacji ogółem 6, w tym: Niektórzy realizatorzy projektów realizowali więcej niż jeden cel Programu.	
	Liczba projektów wpisujących się w cel nr 1 Programu	3
	Liczba projektów wpisujących się w cel nr 2 Programu	6
	Liczba projektów wpisujących się w cel nr 3 Programu	2
6.	Finasowanie zadań publicznych:	
	Sumaryczna wartość projektów(kwota dotacji +kwota wkładu własnego)	194986,44
	Kwota dofinansowania projektów	155152,00
	Kwota wkładu własnego w projektach	39834,44
	Wykorzystana kwota dotacji ogółem	152290,14
	Niewykorzystana kwota dotacji (do zwrotu)	2861,86
7.	Zasięg projektów:	
	Liczba szkół i placówek do których były kierowane projekty	5
	Liczba szkół i placówek prowadzących działania dla rodziców	5
8.	Uczestnicy bezpośredni projektów:	
	Liczba uczniów uczestniczących w projektach ogółem	770
	Liczba nauczycieli uczestniczących w projektach ogółem	630
	Liczba rodziców uczestniczących w projektach ogółem	329

	Liczba przedstawicieli środowiska lokalnego uczestniczących w projektach ogółem	183
9.	Uczestnicy pośredni projektów:	
	Liczba uczniów uczestniczących w projektach ogółem	1190
	Liczba nauczycieli uczestniczących w projektach ogółem	675
	Liczba rodziców uczestniczących w projektach ogółem	1497
	Liczba przedstawicieli środowiska lokalnego uczestniczących w projektach ogółem	8288
10.	Ewaluacja projektów:	
	Liczba projektów, w których przeprowadzono ewaluację opartą na dowodach (ankiety, kwestionariusze, wywiady fokusowe itp.)	6
	<p>Cel szczegółowy nr 1 Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły i placówki.</p> <p>Jakie efekty jakościowe zostały osiągnięte - poparte wynikami badania ewaluacyjnego - które wskazują na pozytywne zmiany w stosunku do sytuacji określonej we wstępnej diagnozie potrzeb i problemów?</p> <p>W ramach celu szczegółowego nr 1 realizowano projekty, które ukierunkowane były na kreowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły, promowanie zachowań otwartych na współpracę z otoczeniem oraz kształtowanie w uczniach aktywnej i prospołecznej postawy, kształtującej właściwe wzorce i zachowania.</p> <p><u>Efekty jakościowe osiągnięte w ramach projektów:</u></p> <p>1. Realizacja projektu pn. „<i>Śmiało spoglądamy w przyszłość</i>” przyczyniła się do zwiększenia skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w Szkole Podstawowej w Błudowie. W rezultacie podjętych działań nastąpił wzrost umiejętności nawiązywania relacji u 75% uczniów uczestniczących w projekcie oraz wzrost umiejętności społecznych u 70 % uczestników. W ramach zadania zorganizowano m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Popołudnie i noc w szkole” – ognisko edukacyjno-integracyjne, zabawy integracyjne (30 uczniów kl. IV-VI), • „Jednodniowe sobotnie zajęcia integracyjne z harcerzami” (20 uczniów kl. I-III), • „Zdrowa rywalizacja” – rozgrywki sportowe (30 uczniów kl. I-III, 30 uczniów kl. IV-VI), • ognisko integracyjne dla kl. I-III 3 gr., • debatę z udziałem rodziców, nauczycieli i pracowników obsługi podczas której wypracowano wspólne stanowisko – dokument określający kierunki działań szkoły „Nasza szkoła bezpieczna i przyjazna - drogi rozwoju”. <p>Włączono rodziców (25%) do procesów decyzyjnych, do podejmowania działań na rzecz tworzenia bezpiecznej i przyjaznej szkoły. Nawiązano współpracę z Młynarską Drużyną Harcerską, Policją oraz mediatorem.</p> <p>2. Organizacja imprezy Mikołajkowej Spartakiady Zdrowego Bartusia w ramach projektu pn. „<i>Razem po zdrowie</i>” przyczyniła się do zwiększenia integracji ze środowiskiem lokalnym, co wpłynęło na promowanie zachowań otwartych na współpracę z otoczeniem oraz kształtowanie w uczniach aktywnej i prospołecznej postawy, kształtując właściwe wzorce i zachowania. Ponadto w rezultacie podjętych działań nastąpił wzrost integracji dzieci, młodzieży, rodziców i opiekunów, nauczycieli, pracowników niepedagogicznych w środowisku szkolnym i lokalnym</p>	

poprzez udział w zajęciach rekreacyjno-sportowych jak i ich organizacji, zwiększyła się liczba inicjatyw wolontariackich (30%), wzrosła współpraca w zakresie podejmowania inicjatyw na rzecz środowiska lokalnego i współpracy z różnymi podmiotami działającymi w środowisku, korzystania z zasobów środowiska lokalnego oraz wpływu szkoły w środowisku lokalnym na rozwój uczniów (70%).

3. W ramach projektu pn. „Negocjacje czy kłótnie” 94 uczniów klas II objęto szkoleniem w zakresie komunikacji interpersonalnej. 97% uczestników warsztatów z zakresu komunikacji interpersonalnej wyraziło pozytywną opinię o programie, deklarując wzrost wiedzy i umiejętności w obszarze rozwiązywania konfliktów bez przemocy na drodze mediacji i negocjacji.

Cel szczegółowy nr 2

Zapobieganie problemom i zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży.

Jakie efekty jakościowe zostały osiągnięte - poparte wynikami badania ewaluacyjnego - które wskazują na pozytywne zmiany w stosunku do sytuacji określonej we wstępnej diagnozie potrzeb i problemów?

W ramach celu szczegółowego nr 2 realizowano projekty, które ukierunkowane były na zapobieganie problemom i zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży

Efekty jakościowe osiągnięte w ramach projektów:

1. W ramach projektu realizowanego przez Polskie Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej (Oddział Terenowy w Olsztynie) pn. „*Chemiczne i czynnościowe pułapki mogące prowadzić do uzależnienia*” nauczyciele poszerzyli wiedzę z zakresu profilaktyki uzależnień, zaktualizowali informacje na temat środków psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych (79%). 58% ankietowanych stwierdziło, że szkolenie w zdecydowany sposób pomogło w zdobyciu nowych umiejętności. 83% ankietowanych stwierdziło, że na szkoleniu przedstawiono wiele ciekawych i przydatnych informacji. 68,5% ankietowanych stwierdziło, że informacje i nowe umiejętności wykorzysta w swojej pracy lub życiu osobistym. 69% ankietowanych wystawiło najwyższą ocenę w ankiecie za organizację szkolenia. 50% ankietowanych wysoko oceniło przydatność materiałów otrzymanych na szkoleniu.

2. W ramach projektu pn. „*Negocjacje czy kłótnie*” 98 uczniów klas I nabyło wiedzę z zakresu edukacji prawnej. 90% uczestników uważa, że zdobyli nową wiedzę z zakresu odpowiedzialność prawna nieletnich (źródło-ankieta). 208 uczniów klas I, II uczestniczyło w szkoleniu nt. zasad bezpiecznego korzystania z Internetu, w tym z portali społecznościowych, cyberprzemocy, uzależnienia od gier. 85% badanych uczniów podwyższyło kompetencje (źródło-ankieta ewaluacyjna po szkoleniu). 100% rodziców uczestniczących w szkoleniu dotyczącym podniesienia kompetencji wychowawczych z zakresu cyberprzemocy wyraziło pozytywną opinię na temat przydatności i celowości szkolenia, które ich zdaniem było zgodne z oczekiwaniami (źródło-dyskusja po zakończeniu szkolenia). 96 uczniów klas II uczestniczących w programie „*Debata*”-profilaktyka przeciwalkoholowa - w badaniu satysfakcji uczestnika oceniło program na poziomie 5,8 w skali 6-punktowej (źródło-ankieta).

3. W rezultacie działań podjętych w ramach projektu „*Razem po zdrowie*” stwierdzono:

- podniesienie poziomu wiedzy i aktualizację informacji z zakresu przeciwdziałania agresji i przemocy rówieśniczej, w tym cyberprzemocy, rozwiązywania konfliktów, podejmowania interwencji profilaktycznych (60 osób – 20%),
- wzrost kompetencji zawodowych osób zatrudnionych w placówkach nauczania

i wychowania i innych placówkach wspierających proces wychowania i rodzinę (41 osób -13%),

- zwiększenie kompetencji uczniów, pracowników szkoły i rodziców w zakresie bezpiecznego korzystania z cyberprzestrzeni (80%).

4. W ramach projektu pn. „Śmiało spoglądamy w przyszłość” kształtowano umiejętności w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym w szczególności w środowisku tzw. nowych mediów (100% uczniów). W rezultacie podjętych działań:

- wypracowano zasady reagowania na cyberprzemoc,
- nastąpił wzrost kompetencji wychowawczych, diagnozowania zagrożeń płynących z „nowych mediów” oraz ich zapobiegania wśród 87% nauczycieli szkoły poprzez udział w szkoleniach z zakresu cyberprzemocy,
- 100 % uczestników projektu zwiększyło swoją wiedzę w zakresie prawidłowych wzorców, zdrowego trybu życia, życia wolnego od agresji i cyberprzemocy,
- u 100% uczestników wzrosła świadomość zagrożeń wynikających z korzystania z Internetu oraz wiedza na temat konsekwencji prawnych wynikających z cyberprzemocy,
- nastąpił wzrost wiedzy rodziców (25%) i nauczycieli (67%) z zakresu metody szkolnej interwencji profilaktycznej oraz edukacji prawnej w tym konsekwencji prawnych stosowania różnych form przemocy,
- 10 nauczycieli SP w Błudowie uzyskało kwalifikacje do prowadzenia zajęć z zakresu programu profilaktyki „Spójrz inaczej”,
- 20 rodziców, 10 nauczycieli i 3 pracowników obsługi uczestniczyło w warsztatach „Cyberprzemoc, cyberbezpieczeństwo, Internet, ochrona danych osobowych, prawa autorskie.”,
- 90 % uczestników projektu nabyło umiejętności z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu,
- nastąpił wzrost samooceny i odreagowanie emocjonalne u 90% uczestników projektu.

5. W ramach projektu pn. „Jesteśmy strażnikami swojego zdrowia i bezpieczeństwa” nastąpił wzrost świadomości uczniów, rodziców, nauczycieli i wychowawców w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym. Wzrost kompetencji wychowawczych wśród rodziców i nauczycieli.

Ponadto w rezultacie podjętych działań:

- zmniejszył się odsetek dzieci u których występował problem nadwagi i otyłości o 10%,
- uczniowie nabyli wiedzę dotyczącą właściwych nawyków w zakresie zdrowego stylu życia (zdrowe odżywianie, aktywność fizyczna),
- wypracowano model postępowania zwiększający aktywność fizyczną i wzrost świadomości o roli ruchu w zachowaniu optymalnego stanu zdrowia i sprawności fizycznej,
- zwiększył się udział uczniów w zajęciach wychowania fizycznego (100% uczniów uczestniczy w zajęciach),
- zwiększył się udział uczniów w pozaszkolnych formach aktywności fizycznej (80% uczniów bierze udział w pozaszkolnych formach aktywności fizycznej).

6. W ramach projektu pn. „Jestem miły i kulturalny”

- w szkole został opracowany i wdrożony program profilaktyczny „Mediacje i negocjacje rówieśnicze”,
- uczniowie klas I-VI (264 uczniów) wypracowali zasady zgodnego funkcjonowania w szkole oraz zasady kulturalnych i miłych zachowań,

- uczniowie klas IV-VI pod kierunkiem nauczycieli opracowali kodeksy bezpiecznego i zgodnego spędzania czasu z wykorzystaniem kącików tematycznych i miejsc relaksacyjnych,
- uczniowie klas IV-VI uczestniczyli w zajęciach pozalekcyjnych, na których poznali zasady mediacji i negocjacji, które starają się stosować,
- w szkole i na terenie szkoły zostały utworzone kąciki i miejsca tematyczno – relaksacyjne, z których uczniowie korzystają w wolnych chwilach podczas pobytu w szkole.

Cel szczegółowy nr 3

Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży.

Jakie efekty jakościowe zostały osiągnięte - poparte wynikami badania ewaluacyjnego - które wskazują na pozytywne zmiany w stosunku do sytuacji określonej we wstępnej diagnozie potrzeb i problemów?

W ramach celu szczegółowego nr 3 realizowano projekty, które ukierunkowane były na promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, zwiększanie zaangażowania uczniów w zajęciach wychowania fizycznego oraz zagospodarowanie czasu wolnego poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych, które zapewniały uczniom odpoczynek i regenerację fizycznych i psychicznych sił, kształtowały różnorodne zainteresowania i rozwijały zdolności dzieci i młodzieży.

Efekty jakościowe osiągnięte w ramach projektów:

1. W ramach projektu realizowanego przez Gminę Barciany pn. *„Razem po zdrowie”* zrealizowano cykl spotkań rekreacyjno-sportowych, które wpłynęły na poprawę zdrowia fizycznego i psychicznego dzieci i młodzieży. Uczniowie mieli możliwość skorzystać z innowacyjnych zajęć w ramach wychowania fizycznego tj. Fit and Jump – zajęcia fitness na trampolinie, zajęcia na basenie „Water pool”. Ponadto uczniowie uczestniczyli w zajęciach rozwijających ich zainteresowania, zdolności i pasję (wyjazd do Olecka i Giżycka). W ramach projektu zwiększyła się aktywność uczniów zgodna z ich zainteresowaniami (60 %). W rezultacie podjętych działań wzrosła integracja wśród uczniów, wychowanków, nauczycieli, rodziców opiekunów, pracowników szkoły oraz środowiska lokalnego. Uczestnicy przekonali się do aktywnego spędzania czasu wolnego z najbliższą rodziną i znajomymi. Udział uczniów w wyjazdach oraz zajęciach o charakterze sportowo-rekreacyjnym przyczynił się do zwiększenia zaangażowania uczniów na zajęciach wychowania fizycznego. Wśród dzieci i młodzieży pobudzono odpowiednie nawyki efektywnego spędzania wolnego czasu, ze szczególnym uwzględnieniem aktywności fizycznej w szkole i poza nią.

2. W ramach projektu realizowanego przez Gminę Ruciane Nida pn. *„Jesteśmy strażnikami swojego zdrowia i bezpieczeństwa”* uczniowie nabyli wiedzę dotyczącą nawyków w zakresie zdrowego stylu życia. W rezultacie podjętych działań zmniejszył się odsetek dzieci u których występował problem nadwagi i otyłości o 10%, uczniowie nabyli wiedzę dotyczącą właściwych nawyków w zakresie zdrowego stylu życia: zdrowe odżywianie, aktywność fizyczna (wszyscy uczniowie wykazują nawyki z zakresu zdrowego stylu życia zaobserwowane przez nauczycieli i rodziców), wypracowano model postępowania zwiększającego aktywność fizyczną i wzrost świadomości o roli ruchu w zachowaniu optymalnego stanu zdrowia i sprawności fizycznej i psychicznej, zwiększył się udział uczniów w obowiązkowych zajęciach wychowania fizycznego (100% uczniów uczestniczy w zajęciach). Ponadto zwiększył się udział uczniów w pozaszkolnych formach aktywności fizycznej (80% uczniów bierze udział w pozaszkolnych formach aktywności fizycznej).

11.	Rekomendowane przez MEN zadania zawarte w Harmonogramie BiPSz w 2016 r.	
11.1.	I. Działania dotyczące wdrożenia zasad prawidłowego żywienia wśród uczniów i wychowanków – projekty konkursowe dla szkół	
	Czy w województwie były podejmowane tego typu działania? (prosimy wpisać odpowiedź "Tak" lub "Nie")	Nie
	Liczba projektów przyjętych do realizacji	0
	Liczba szkół, techników kształcących w zawodzie: technik żywienia i usług gastronomicznych biorących udział w realizacji zadania	0
	Liczba uczniów ze szkół, techników kształcących w zawodzie: technik żywienia i usług gastronomicznych biorących udział w realizacji zadania	0
	Liczba szkół podstawowych biorących udział w realizacji	0
	Liczba uczniów ze szkół podstawowych biorących udział w realizacji zadania	0
	Liczba gimnazjów biorących udział w realizacji zadania	0
	Liczba uczniów gimnazjów biorących udział w realizacji zadania	0
	Liczba uczestników pośrednich realizacji zadania (społeczność lokalna)	0
	Jakie są efekty jakościowe tego zadania? Jak odnoszą się do sytuacji przed działaniem? (Proszę podać procentowe wartości zaprezentowanych zmian.)	
11.2.	II. Działania dotyczące rozwijania postawy aktywności i twórczego działania wśród dzieci i młodzieży uzdolnionej – projekty konkursowe dla szkół.	
	Czy w województwie były podejmowane tego typu działania? (proszę wpisać odpowiedź "Tak" lub "Nie")	Nie
	Liczba projektów przyjętych do realizacji	0
	Liczba szkół /gimnazjów biorących udział w realizacji zadania	0
	Liczba uczniów gimnazjów biorących udział w realizacji zadania	0
	Liczba projektów edukacyjnych przyjętych do realizacji w ramach tematu "Budowanie wartościowych relacji społecznych w szkole lub placówce, poszanowanie godności drugiego człowieka"	0
	Liczba projektów edukacyjnych przyjętych do realizacji w ramach tematu "Edukacja medialna jako narzędzie projektowania właściwych zachowań społecznych i zdrowotnych"	0
	Liczba projektów edukacyjnych przyjętych do realizacji w ramach tematu "Współpraca szkoły z rodzicami, jako skuteczne działania wychowawcze i profilaktyczne"	0
	Liczba projektów edukacyjnych przyjętych do realizacji w ramach tematu "Wychowanie do wartości w mojej szkole i nasze umiejętności realizacji wartości w codziennym życiu"	0
	Jakie są efekty jakościowe tego zadania? Jak odnoszą się do sytuacji przed działaniem? (Proszę podać procentowe wartości zaprezentowanych zmian.)	